

مردم
و جنگ

عکس: WANA

پیروزی روایت‌های انسانی

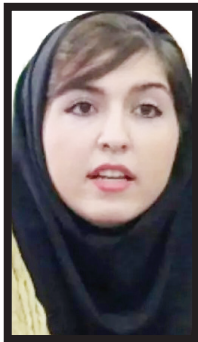
گزارشی درباره توجه انسانی و نوع برخورد رسانه‌ها با شهدای ایرانی در حمله اسرائیل علیه ایران

را به دلیل خوش‌بینی و شجاعت زیاد، حتی در روزهای جنگ اسرائیل علیه ایران، تحسین می‌کردند. او که بمباران‌های جنگ ایران و عراق را از سر گذرانده بود، در جواب ترس دوستانش می‌گفت: «آن زمان در جنگ عراق و ایران، ما از جنگ نمی‌ترسیدیم و فرار نمی‌کردیم.» اگر مهرانگیز امروز زنده بود، تولد ۶۲ سالگی‌اش را با دو فرزندش، آرش و بهار، جشن می‌گرفت. شاید آرش در آن روز جشن کوچکی را برنامه‌ریزی می‌کرد و مادرشان را با تماس ویدئویی از بهار که به کناسدا مهاجرت کرده بود، غافلگیر می‌کرد. اما واقعیت به‌شکل دیگری پیش رفت و مادر این خانواده‌ی سهنفره حتی فرصت نکرد آخرین پیام‌اش را پس از پرداخت دستمزد کارگر ساختمان‌شان، بخواند. اسرائیل او را کشت.

امیرحسن جمشیدپور؛ امدادگر جوان هلال احمر که در حمله به آمبولانس کشته شد. امیرحسن جمشیدپور، فرزند حمید، در خانواده‌ای گرد به دنیا آمد که از بیجار کردستان به حاشیه کرج مهاجرت کرده بودند. کودکی‌اش در خانه‌ای سپری شد، آکنده از محبت و تلاش؛ حیاطی که در آن پدرش با لباس گردی روی نیمکت چوبی می‌نشست و در سکوت سیگار می‌کشید، درحالی‌که کودکان میان سینی‌های چای و گلدان‌ها می‌دویدند. خانه‌ای نه بر پایه تجمل، که بر پایه عشق ساخته شده بود. در سال ۱۴۰۰، امیرحسن به‌عنوان داوطلب به جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران پیوست و در پایگاه امداد منطقه ۲۲ تهران خدمت کرد. در آنجا به‌عنوان فردی استوار، با روحیه‌ای بخشنده شناخته می‌شد. شب پیش از آخرین مأموریت‌اش، خودکارش را مقابل یکی از همکاران گذاشت و آرام گفت: «اگه فردا رفتم، اینو نگه‌دار.» ۲۶ خردادماه ۱۴۰۴، هنگام عملیات امداد در حوالی ملارد، پس از حمله‌ی پهبادی اولیه‌ی رژیم صهیونیستی، امیرحسن برای کمک به مجروحان به‌سمت آمبولانس آسیب‌دیده رفت. پهبادهای اسرائیلی بازگشتند و عمداً آمبولانس و سرنشینان آن را هدف قرار دادند. ریزپرنده‌های «اخلاقی‌ترین ارتش جهان» برگشتند و امدادگران را بمباران کردند. صحنه‌ی امداد به آتشی خاموش و سکوتی سنگین بدل شد. او فقط یک امدادگر نبود؛ در سکوت‌های شبانه، اهل نوشتن بود و اهل فکر. سال گذشته، زیر صفحه‌ی نمایش کلاغ در سایت تیوال نوشته بود: «خوشحالم که قبل از دیدن این نمایش، سمفونی مردگان عباس معروفی رو

فعالیت را شروع کردیم. روند کارمان را این‌طور تعریف کردیم که اگر یک رسانه درباره مرگ یک مادر در این جنگ نوشت، ما ابعاد زیستی زندگی آن زن را در روایت‌هایمان باز کردیم. یعنی به ابعادی از زندگی آن زن توجه کردیم که می‌خواست در روز بعد از مرگ‌اش، به خرید یک لباس به بازار برود. می‌خواست فرزندانش را در آغوش بگیرد، می‌خواست برای دخترش که به‌تازگی مهاجرت کرد، غذای دلخواهش را بپزد. می‌خواست روز بعد به آن دوست‌اش در آن سمت شهر سر بزند. با این نگاه، جست‌وجوهای عمیق‌مان را در وب و بعدتر به‌شکل میدانی شروع کردیم که برای مثال نشان می‌داد یک فرد کشته‌شده، به تاتار علاقه داشت و کامنتی زیر یک پست در تیوال گذاشته بود. شاید توجه به این بخش از زندگی کشته‌شده‌ها، کمی دور از صدای غالبی باشد که از روایت جنگ انتظار داریم اما برای ما مهم است که کشته‌شده‌ها را انسان‌هایی عاشق زندگی - آن‌طور که بودند، بدون اغراق - نشان دهیم.» او می‌گوید که هنوز فرآیند جمع‌آوری روایت‌ها در این وب‌سایت ادامه دارد و افرادی که علاقه دارند، می‌توانند به این کار داوطلبانه کمک کنند. او در پاسخ به این پرسش که درنهایت چه ایده‌ای برای این محتواها دارید، می‌گوید: «با همه‌ی ناامیدی نسبت به مجامع بین‌المللی، تلاش می‌کنیم تا روایتی از این افراد در رسانه‌های مطرح بین‌المللی و یک نهاد حقوق بشری، ثبت شود تا این نوع از روایت زندگی کشته‌شده‌ها شنیده شود.»

اینها تعدادی از روایت‌هایی است که در سه‌ماه گذشته در سایت‌های داوطلبانه و شبکه‌های اجتماعی نوشته شده است: مهرانگیز ایمن‌پور؛ معلم نقاشی که فقط در راه پرداخت دستمزد کارگر ساختمانی‌اش بود. مهرانگیز، مادر آرش و بهار، دوم تیرماه ۱۴۰۴ از خانه بیرون رفت تا دستمزد کارگر ساختمانی‌اش را بپردازد. او دقیقاً کمی قبل از حادثه، به کارگر ساختمانش، پیامک داده بود و گفته بود: «الان دستمزدت را واریز می‌کنم.» خانه‌اش فقط ۱۵۰ متر با اولین فاصله داشت. او هنوز پیام تشکر کارگر را دریافت نکرده بود که هنگام عبور از خیابان، به‌علت انفجار حمله هوایی اسرائیل به زندان اوین کشته شد. مهرانگیز، یک معلم نقاشی حرفه‌ای بود که در سبک‌های مختلف - از کلاسیک گرفته تا کلاژ - مهارت داشت و معلم شاگردان زیادی بود؛ آثار هنری او در صفحه فیسبوک‌اش هنوز پابرجاست. دوستانش او

فرشته طوسی
دانشجوی دکتری
اندیشه‌سیاسی
دانشگاه علامه
طباطبایی:

باید از انسانیت‌زدایی شدن جنگ‌ها پرہیز کرد و کشته‌شده‌ها را به عدد تبدیل نکرد و چهره، یاد و نام آنها را یادآوری کرد. خوب است که تکرر چهره‌های کشته‌شده در جنگ را به‌شکل داخلی و جهانی‌بازنمایی کنیم. یعنی نشان دهیم که اتفاقاً شهروندانی که لزوماً شبیه هم زندگی نمی‌کنند و در یک سبک زندگی تعریف نمی‌شوند هم در این حمله، کشته شدند

زهرا علیپور

خبرنگار اجتماعی

در طول تاریخ جنگ‌ها، تحلیل آنها با انگیزه‌های سیاسی دو یا چند کشور درگیر، تبدیل به یک عادت شده است؛ این که چه می‌شود یکی حمله می‌کند و دیگری مورد حمله قرار می‌گیرد. چه جریان فکری و کلانی، نفع می‌برد یا آسیب می‌بیند؟ و پس از جنگ هم تحلیل‌های زیادی روی همین انگیزه‌های سیاسی متمرکز می‌شوند. اما درباره آدم‌هایی که در این میان کشته می‌شوند، چه میزان محتوا/روایت و تحلیل درباره آدم‌هایی که کشته‌شده می‌شوند، می‌شنویم؟ گاهی اهمیت ماجرا به بزرگ کردن عدد کشته‌ها محدود می‌شود؛ اینکه یک جنگ چند نفر زخمی، چند نفر بی‌خانمان و بی‌خانواده در پی داشته است. گاهی مرگ آدم‌ها در بازخوانی جنگ‌ها علاوه بر این‌که به عددهایی کم یا زیاد تقلیل پیدا می‌کنند، در خدمت یک ایده بزرگ‌تر تفسیر می‌شود تا تاثیر آن جنگ و روایت یکی از طرفین، پررنگ‌تر شود و بعد فراموش. یعنی هرکدام از این دو سو، سعی می‌کنند مرگ انسان‌ها را به‌گونه‌ای بازخوانی کنند که مطلوب‌شان از مسئله، بهتر محقق شود و کشته‌شده‌ها را با پیشوندهایی موافق آن ایده‌ها یاد می‌کنند. امروز که بیش از سه‌ماه از حمله‌ی اخیر اسرائیل به ایران گذشته است، چند روایت سراغ داریم که کشته‌شده‌ها را بدون چنین پیشوندها نام برده باشد؟

این مسئله، ایده‌ای است که موسسان وب‌سایت‌ها و صفحه‌هایی در شبکه‌های اجتماعی می‌گویند که در این سه ماه، برای زنده نگه‌داشتن یاد قربانیان جنگ ۱۲ روزه ایران و اسرائیل شروع به کار کرده‌اند؛ آنها وب‌سایت‌ها و صفحه‌هایی با روایت‌های انسانی از کشته‌شده‌های جنگ اسرائیل علیه ایران تعریف کرده‌اند و در آنها تلاش می‌کنند زندگی یک فرد را بدون پیشوندهای خاص و تنها با تاکید به زندگی عادی و روزمره کشته‌شده‌ها، روایت کنند؛ برای نمونه در بخشی از هدف سایت Civilian Of Iran که به‌تازگی راه‌اندازی شده، آمده است: «ما می‌خواهیم خسارت‌های انسانی حمله‌ی اسرائیل علیه ایران را روایت کنیم.» یکی از موسسان این سایت در گفت‌وگو با «هم‌مپن» می‌گوید: «ما با هدف روایت‌های انسانی از کشته‌شده‌ها این کار را شروع کردیم. درواقع با یک تیم از فعالان مدنی، کنشگران اجتماعی و افرادی که به‌نوعی دغدغه کار داوطلبانه و فردی داشتند، این

فرسودگی ۷۰ درصد ناوگان اتوبوسرانی

مدیرعامل اتحادیه حمل‌ونقل مسافر شهری کشور از فرسودگی ۷۰ درصد ناوگان اتوبوسرانی کشور خبر داد. به گزارش ایسنا، مسعود کاظمی اعلام کرد که درحال حاضر حدود ۷۰ درصد ناوگان اتوبوسرانی کشور با میانگین سنی بالای ۱۵ سال، فرسوده است: «این آمار نشان‌دهنده یک بحران جدی در حوزه حمل‌ونقل عمومی است. علاوه بر این، تعداد ناوگان از ۲۴ هزار دستگاه در سال ۱۳۹۲ به نصف کاهش یافته که فشار مضاعفی را بر شهرهای کشور وارد کرده است.» او درباره نحوه تامین منابع مالی این مشکل نیز توضیح داد و گفت: «با هماهنگی‌های انجام‌شده با سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور و رایزنی با دو بانک، مبلغ ۱۱ هزار میلیارد تومان برای خرید تجمیعی اتوبوس در نظر گرفته شده است. این مبلغ از طریق اوراق مشارکت تأمین خواهد شد و سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها ۲۵ درصد از آن را به‌صورت کمک مالی تأمین خواهد کرد.»

تعیین تکلیف ۹۸ درصد واحدهای آسیب‌دیده تهران

طبق اعلام رئیس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران، ۹۸ درصد از هشت‌هزار و ۵۲۰ واحد مسکونی آسیب‌دیده در پایتخت، تعیین تکلیف شدند. به گزارش ایلنا، رئیس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهرداری تهران درباره وضعیت بازسازی تهران پس از جنگ ۱۲ روزه توضیح داد و گفت: «هشت هزار و ۵۲۰ واحد ساختمانی در جنگ آسیب دیدند که برای ۹۸ درصد از آن‌ها تعیین تکلیف شده است. ۵۲۸۰ واحد، از نوع A (تعمیرات جزئی) بودند. ۵۲۷۷ واحد، شیشه و پنجره‌هایشان تعمیر شده که یا مردم این کار را انجام دادند و ما هزینه آن را پرداخت کردیم، یا خودمان آن را انجام دادیم. در موضوع تعمیرات متوسط که پرتابه به ساختمان وارد شده ولی سازه آسیب جدی ندیده، ۲۵۶۰ واحد وجود داشت. به گفته او، شهرداری برای خسارت‌های زیر ۵۰۰ میلیون تومان، مستقیماً چک صادر کرد و برای خسارت‌های بالای ۵۰۰ میلیون تومان، با پیمانکار قرارداد بسته و به‌صورت غیرنقدی (بابا) واگذاری ملک یا تهاتر بدهی) تسویه کرده است.

وعده ادامه توزیع شیر مدارس

وزیر آموزش و پرورش تاکید کرد که هیچ‌گونه نگرانی برای اجرای طرح توزیع شیر در مدارس وجود ندارد؛ چراکه این موضوع در بودجه کشور لحاظ شده بود. به گزارش ایرنا، علیرضا کاظمی در حاشیه جلسه هیئت‌دولت درباره آخرین وضعیت برنامه توزیع شیر در مدارس برای سال تحصیلی جدید توضیح داد: «دراین‌زمینه، برنامه توزیع شیر در مدارس در بودجه تعیین شده بود و مشکلی در این مسئله نیست. شنبه هفته آینده جلسه‌ای به ریاست معاون اول رئیس‌جمهور و رئیس سازمان برنامه‌وبودجه دراین‌زمینه خواهیم داشت تا کار بهتر پیش برود. از آنجایی که تامین مالی شیر مدارس در ردیف بودجه دیده شده است، جای نگرانی برای اجرای این طرح نیست.» او همچنین اعلام کرد که ثبت‌نام‌های دانش‌آموزان به بهترین شکل انجام و تقریباً در دوره ابتدایی به ۱۰۰ درصد رسیده است.